

Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants
Kernteam Herijking Beroepsprofiel
Prof.dr. P. Eimers RA, voorzitter
[Verzonden naar beroepsprofiel@nba.nl](mailto:beroeppsprofiel@nba.nl)

De Meern, 3 maart 2025

Betreft: Consultatiereactie Concept Ontwerpverordening op de Beroepsprofielen 2025

Geachte leden van het Kernteam Herijking Beroepsprofiel,

'De herijking van het beroepsprofiel moet recht doen aan de opleiding en de breedte van het beroep en accountants maximaal in hun kracht zetten'.¹

'We streven naar een profiel dat de veelzijdigheid van ons boeiende, actuele en uitdagende vakgebied weerspiegelt'.²

Uw opdracht om te komen tot een herziening van de beroepsprofielen is complex en bepalend voor de waardevolle invulling van het accountantsberoep op de middellange en lange termijn. Niet alleen bestaande en toekomstige behoeften, trends en ontwikkelingen in de markt en maatschappij staan daarbij centraal. Ook zijn noodzakelijke stappen nodig die leiden tot een studeerbare en aantrekkelijke opleiding, om de huidige generatie scholieren enthousiast te maken voor het brede vak van accountant.

SRA onderschrijft de missie om het huidige beroepsprofiel en de opleiding van de accountant te transformeren naar een betekenis- en waardevolle versie waarmee de aankomend student en professional (in spe), partijen in de markt en de maatschappij verder kunnen.

Met veel belangstelling hebben we daarom de concept Ontwerpverordening op de Beroepsprofielen gelezen, de daarbij behorende toelichting 'In balans met de toekomst' en de consultatievragen.

Mede gezien uw ambities zoals hierboven verwoord én de aanmoediging van de Kwartiermakers toekomst accountancysector om een enorme ommezwaai in denken en kijken te creëren waar het gaat om beroepsprofiel en opleidingen ³, is SRA als vertegenwoordiger van bijna 4.000 openbaar accountants (48% van alle AA's en 34% van alle RA's ingeschreven als openbaar accountant in het NBA-register) en bijna 400 accountantskantoren zeer teleurgesteld in uw conceptvoorstellen.

In plaats van een beroepsprofiel gebaseerd op een blauwdruk van de toekomst waarbij de gebaande paden ter discussie zijn gesteld, worden er geen fundamentele vragen gesteld noch keuzes gemaakt en vanuit de huidige situatie pleisters geplakt. De voorliggende concept Ontwerpverordening zoekt wat ons betreft meer balans met het verleden en heden, dan met de toekomst.

¹ Zie <https://www.nba.nl/nieuws/2025/januari/nba-organiseert-discussiebijeenkomsten-over-beroepsprofiel/>

² Zie <https://www.accountant.nl/achtergrond/2024/12/beroeppsprofiel-moet-toekomstbestendig-studeerbaar-en-aantrekkelijk-worden/>

³ De Kwartiermakers Toekomst accountancysector adviseerden de minister van Financiën in 2023 om het beroepsprofiel te herijken. Volgens de Kwartiermakers zit de opleiding overvol en 'worden de stringente toepassing van de CEA-eindtermen als belemmerend ervaren. Het streven naar uniformiteit is ten koste gegaan van innovatie en onderwijsvernieuwing. Op deze wijze komt de sector er niet. Bij deze herijking dient niet alleen naar de inhoud van de opleiding en de aansluiting tussen opleiding en permanente educatie gekeken te worden, maar ook naar het wettelijk kader, in het bijzonder naar de bevoegdheidsverdeling tuss en bij de opleiding betrokken partijen. Zo is in de Wet op het Accountantsberoep geregeld dat de NBA zorgdraagt voor de praktijkopleiding en dat de Commissie Eindtermen accountancyopleiding eindtermen vaststelt, waaraan de opleiding dient te voldoen. De huidige vormgeving van het opleidingsstelsel en de verdeling van bevoegdheden werkt naar onze mening belemmerend voor de noodzakelijke herijking en veranderingen. Er is dan ook aanpassing van de Wet op het accountantsberoep nodig. In dit proces is meer regie nodig en durf om op korte termijn een grondig herontwerp te maken van de opleiding. Dit vraagt van alle betrokken partijen een enorme ommezwaai, oftewel een nieuwe manier van denken en kijken naar het onderwijslandschap. Uit: Vierde voortgangsrapportage Kwartiermakers Toekomst accountancysector;

Zie <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2022/06/22/12-vierde-voortgangsrapportage-kwartiermakers-toekomst-accountancysector>

Om een zinvolle bijdrage te leveren aan die toekomst, vinden we het belangrijk om onze visie en voornaamste opmerkingen bij de voorliggende Ontwerpverordening onderbouwd toe te lichten. Aangezien het beroepsprofiel leidend is voor en richting geeft aan de invulling van de eindtermen en uiteindelijk de opleiding, richten we ons in deze reactie en bij de beantwoording van de consultatievragen met name op fase 1, de voorstellen rond het beroepsprofiel: het vaststellen van de kerncompetenties en het aantrekkelijk en toegankelijk maken van het beroep.

Het gaat ons daarbij om herijking van de positie van de **accountant**, niet die van de RA of de AA waar uw kernteam veel nadruk oplegt. Wat SRA betreft is namelijk de eerste, principiële vraag die om een fundamentele keuze en antwoord vraagt:

Wanneer we kwaliteit in het beroep en de sector centraal stellen en het lerend vermogen willen aanjagen: Wat is nodig voor de toekomstige accountant, de professional in spe, om daadwerkelijk waarde te kunnen toevoegen, kijkend naar de trends en behoeften uit de markt en maatschappij?

Met verwijzing naar de consultatievraag behorend bij hoofdstuk 5 van de toelichting, hebben we deze vraag in iets andere vorm ook voorgelegd aan onze leden:

Wat vind jij belangrijk voor jouw kantoor over zo'n 10-15 jaar: behoud van toegevoegde waarde en certificerende bevoegdheid na de basisopleiding voor de toekomstige accountant? Moet SRA vasthouden aan het eerder ingenomen standpunt of niet?

Een ruime meerderheid, 65% van onze leden (dat zijn de professionals bij meer dan 250 accountantskantoren) antwoordde daarop met 'ja'.

Als laatste nog een opmerking over het proces. Gezien de relevantie, het belang en het imago van het beroep en toekomstige accountants, de waarde die wordt toegevoegd aan het economisch en maatschappelijk verkeer ongeacht de grootte of aard van ondernemingen, is het uitermate belangrijk om 'inhoud' boven 'vorm' te plaatsen.

Hiermee bedoelen we dat we ons niet moeten laten beperken door mogelijke kaders (wettelijk, in tijd of praktisch) of andere grenzen. We krijgen nu de kans om het in één keer goed te doen, en daar is - sprekend met de woorden van de Kwartiermakers toekomst accountancysector - durf, lef en een algehele verandering voor nodig.

Om het mooiste beroep van de wereld te kunnen behouden, vraagt herijking niet om aanpassing van bestaande kaders maar om fundamentele keuzes die daadwerkelijk zorgdragen voor toename van toekomstbestendigheid, studeerbaarheid en aantrekkelijkheid van het beroep.

Wij vragen u daarom om de uitgangspunten van uw zienswijze nadrukkelijk te herzien op basis van voorliggende fundamentele vragen, en met een aangepaste Concept Ontwerpverordening te komen die recht doet aan de (toekomstige) behoeften en wensen van maatschappelijk en economisch verkeer, de markt en accountants.

Graag bereid tot nadere toelichting,
met vriendelijke groet

Diana Clement, accountant
voorzitter

In het kort

Toekomstbestendig beroep

Van accountants wordt verwacht dat zij betrouwbare kwaliteit leveren in de hele keten. Daaraan mag niet worden getornd. Willen huidige en toekomstige accountants relevant zijn en blijven, dan mogen we in de uitwerking van het beroepsprofiel, eindtermen en opleidingen geen concessies doen aan de kwaliteit van de gereedheidskist, het werk en de toegevoegde waarde van de accountant. Noblesse oblige.

Kijkend naar de trends en ontwikkelingen in de markt en de maatschappij, en denkend vanuit de onderscheidende en toegevoegde waarde voor zowel het maatschappelijk verkeer als de werkgevers van accountants, zou het nieuwe profiel / opleidingsniveau qua controlevaardigheden voor alle accountants moeten liggen op het denk- en werkniveau waar dat nu ook ligt: de certificerende bevoegdheid. Dit hoort thuis in het DNA van de accountant.

Het moet voor iedereen duidelijk zijn dat iemand die de titel accountant draagt altijd certificeringsbevoegd is om recht te doen aan de maatschappelijk verwachte betrouwbaarheid. In oude titulatuur gedacht: dat geldt dus voor zowel de RA als de AA.

Aantrekkelijkheid beroep

De basis voor de aantrekkelijkheid van het beroep ligt besloten in de maatschappelijke relevantie en de gevraagde competenties van de accountant (het DNA), de ontdekking van het werkveld dat het beste past bij de professional in spe in de praktijk van het kantoor, het bekwamen en leven lang leren in een kwaliteitsomgeving en de voldoening om van betekenis te zijn voor ondernemingen en hun stakeholders.

Het beroep staat garant voor een professionele toekomst waarin altijd uitdaging en groei mogelijk is. Daarbij is het van belang om continue een balans te zoeken tussen werk, studie en privé, rekening houdend met de leeftijdsfase waarin de professional zich bevindt.

Daarnaast spelen organisatiecultuur (werkdruk, psychologische veiligheid), toenemende compliance en de wijze waarop daarmee wordt omgegaan, een omgeving met ruimte voor professioneel handelen en ruimte om fouten te maken en daarvan te leren, en focus op innovatie een rol bij de aantrekkelijkheid van het werken binnen een kantorenpraktijk. Deze factoren zijn echter per organisatie verschillend en hierbij zijn de kantoren samen met de professionals aan zet.

Aantrekkelijke en studeerbare opleiding ⁴

Voor een aantrekkelijk en studeerbare opleiding zijn fundamentele keuzes noodzakelijk. Bepaalde keuzes raken niet alleen het onderwijs- en werkveld maar gaan ook over regievoering en eigenaarschap.

SRA is voorstander van eenvoud. De basisopleiding -bij voorkeur een volledig geïntegreerde opleiding- leidt op tot een startbevoegde accountant, met als (beroeps)titel 'accountant' (conform de systematiek van het BIG-register). De startbevoegde accountant wordt ingeschreven in het NBA-register.

De wet op de leeruitkomsten die per 1 januari 2025 in werking is, is bij uitstek geschikt voor het duale karakter van de accountantsopleiding. Deze wet gaat uit van eenheden van leeruitkomsten in plaats van kwantitatieve normen van studielast, studieduur en ECTS.

Het opleidingsmodel moet afgestudeerden in staat stellen om het totale reilen en zeilen en de structuur van de onderneming te overzien. De leeruitkomsten moeten aansluiten bij de kennis, kunde, analytische

⁴ In de reactie van SRA op CEA-consultatie Herziening eindtermen (fase 1) staan meerdere aanbevelingen vermeld ten aanzien van eindtermen en opleiding. Ook verwijzen we naar de gezamenlijke standpunten van de NBA Commissie MKB, Novaa en SRA: <https://www.sra.nl/-/media/srawebsite/documenten/openbaar/over-sra/nieuws/2024/gezamenlijke-standpunten-mkb-accountancy-nba-novaa-en-sra.pdf>

en communicatieve vaardigheden van denk- en werkkader die passen bij de professional met certificerende bevoegdheid.

De startbevoegde accountant bekwaamt zich verder in de praktijkomgeving en via een leven lang leren, waarbij de VGBA, het stelsel van kwaliteitsbeheersing van kantoren, en ultimo de tuchtrechter fungeert als vangnet. Wanneer de professional zich voldoende heeft bekwaamd in het wettelijke controledomein, dan wordt de accountant namens de accountantsorganisatie ingeschreven in het AFM-register.

Concluderend

Kijkend naar de markt en de verschillende werkvelden van de accountant, vanuit bredere context en huidige cijfers en vanuit economisch, maatschappelijk perspectief:

Aan welke (openbaar) accountants is er op korte, middellange en langere termijn behoefte, en welke werkvelden zijn daarbij van belang?

Overall kunnen we stellen dat de behoefte aan en waarde van 'certificerende accountants' de komende jaren alleen maar zal stijgen. De toenemende vraag en behoefte van alle typen ondernemingen aan het toevoegen van meer betrouwbaarheid en assurance, het oplopende tekort aan accountants en de problemen die ontstaan door uittreding van de generaties met certificerende bevoegdheid bij kantoren zorgen ervoor dat vraag en aanbod dermate uit elkaar lopen dat de toegang tot volwaardige en betaalbare accountants nog meer in gevaar komt.

Om de toekomstbestendigheid van het beroep en de waarde die accountants toevoegen in het economisch en maatschappelijk verkeer te waarborgen is het essentieel om de certificerende bevoegdheid op te nemen in het beroepsprofiel.

De herijking van het beroepsprofiel moet recht doen aan de breedte van het beroep, accountants maximaal in hun kracht zetten en ervoor zorgdragen dat de toekomstige professional altijd kan meebewegen met de brede conjunctuur van de markt en maatschappij, ongeacht het werkveld waarin wordt geopereerd.

Op basis van de geherformuleerde eindtermen is het vervolgens aan de opleiders en de accountantskantoren om zorg te dragen voor de inkleuring van het beroepsprofiel dat de veelzijdigheid van het boeiende, actuele en uitdagende vakgebied van de accountant weerspiegelt.